N°. 159. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Vrijdag 6 Julij.

Frankrijk.

PARIJS, den 3den Julij.

De kamer der pairs heeft heden het rapport van den heer *Ch. Dupin* over den spoorweg van Parijs naar Havre, aangehoord, dezelve besloten zich, volgens de commissie, voor de aanneming, en werd de discussie op aanstaanden donderdag bepaald. De markies *d'Audiffret* bragt rapport uit over de vaststelling van het budget voor 1839; waarna de kamer overging tot de discussie der aangevraagde supplementaire credieten voor de dienst van 1838, welke door haar werden goedgekeurd.

Na de openbare sitting van de kamer van gisteren, is de commissie met de instructie der zaak van *Laity* belast, nog bijeen geweest, om te beraadslagen, of eene nadere instructie noodzakelijk was, ten gevolge van de stukken door de commissie van verhoor kenbaar gemaakt; de meerderheid vond zulks onnoodig; voorts werd besloten, dat er geen getuigen zouden worden gehoord. Wanneer de beklaagde zich voor den schrijver en verspreider der brochure erkent, zal het woord terstond aan den procureur-generaal gegeven worden.

— De zaken in het Oosten trekken wederom meer dan vroeger de aandacht, waartoe waarschijnlijk het eerst over Engeland gekomen en nader hier regtstreeks verbreid gerucht, dat *Mehemed-ali* aan de europesche consuls zijn voornemen had te kennen gegeven, om zich onafhankelijk te verklaren, de aanleidende oorzaak zal hebben gegeven. Heden behelst het *Journal des Débats* een betoog, waarin hoofdzakelijk betoogd wordt, dat het behoud van den vrede in het Oosten het hoofddoel is waarnaar de europesche staatkunde moet streven; dat intusschen de oorlog er dagelijks kan uitbarsten, wanneer het westelijk Europa, door andere belangen afgetrokken, Konstantinopel en Alexandrie slechts een oogenblik uit het oog verliest, of zijne vlooten slechts kortelijk de schalen van den Levant en het westelijk gedeelte den Middellandsche zee doet verlaten. Alles moest dan in het werk worden gesteld om het *status quo* in het Oosten te handhaven; dewijl, zoo de oorlog er eenmaal uitbarstte, het aldaar wel het minst in iemands magt stond, om deszelfs gevolgen tegen te houden. Welke de houding van Frankrijk bij eene verwikkeling in de oostersche aangelegenheden zou wezen, het *Journal des Débats* wacht zich wel, om zich daarover uit te laten; het vergenoegt zich slechts met te verklaren, dat de aanvaller Frankrijk tot vijand zoude hebben. » De vrede in het oosten — zegt hetzelve — de vrede, welk al inbest die ook eene krachtige demonstratie van de zijde van Frankrijk en Engeland vorderen, is, naar ons gevoelen, het tegenwoordig belang van Europa."

— De pruissische gezant heeft gisteren een buitengewoon koerier met depeches naar Berlijn afgezonden; men zeide dat dezelve betrekking hadden op de tijdingen uit Alexandrie ontvangen.

— Morgen moet het 16de regiment van linie de hoofdstad verlaten, om zich naar Perpignan op marsch te begeven, waar, zegt men, een bevel hetzelve zou wachten om naar Afrika over te steken. Onder de officieren van dit korps had in den laatsten tijd een geest van ontevredenheid over hunnen kolonel geheerscht.

— Van wege den spaanschen infant don *Francisco da Paula* is dezer dagen een agent, zekere graaf *de Parsent*, het aanzoek komen doen om vergunning voor den infant, om met zijne familie te Parijs te komen; men zou daarin na eenige beraadslaging hebben bewilligd.

— Naar sommiger meening, zou de zending van den maarschalk *Soult* en de hem aangedane ontvangst te Londen, wel tot zijne gewenschte wederintreding in het ministerie kunnen leiden, die door velen gewenscht wordt, omdat men hoopt, dat de maarschalk, zoo hij weder aan het hoofd van de zaken van oorlog geplaatst wierd, door zijn militair gezag en bekwaamheid, de kiemen van ontevredenheid zoude kunnen verstikken die men hier en daar reeds bij onderscheidene korpsen van het leger opgemerkt heeft. Intusschen doet zich altijd eene zwarigheid voor; de heer *Soult* namelijk wil, zegt men, de oorlogsportefeuille niet aanvaarden, zoo hem niet tevens het presidentschap van den raad wordt opgedragen, en de koning is niet gezind om deze laatste betrekking aan eenen oorlogsminister toe te vertrouwen, om bij de vreemde kabinetten geene verdenking van krijgszuchtige bedoelingen gaande te maken.

— De *Toulonnais* geeft berigten uit Afrika, die althans niet zeer gunstigen van de goede gezindheid der bevolking of van den aankleve der chefs aan het fransch gezag in de provincie Constantine, waarvan de vorige berigten zooveel verblijdends hielden. » De generaal Negrier — dus schrijft het gezegd blad — heeft de inlandsche moordenaars van Constantine gevangen doen nemen. Wij hopen nu dat zij door het gouvernement van Algiers niet zal tegengewerkt worden, en dat de straf der schuldigen een heilzamen invloed zal uitoefenen, 't zij op den geest der bevolking, 't zij op de nieuwe personen die alsnu tot het bekleeden van openbare betrekkingen zullen geroepen worden."

Hetzelfde blad meldt verder: » De brieven heden door ons ontvangen, vermelden eenige verbeteringen in sommige gedeelten van de militaire dienst; maar het schijnt dat de maarschalk *Valée* nog verpligt zal zijn krachtige maatregelen te nemen, om een einde te maken aan die gedurige aanvallen der Kabaïlen op het kamp van Blida en aan de rooverijen van een aantal slecht volk, hetwelk de reizigers uitplundert. Een getal van bijna 300 Zuaven is met wapenen en bagage gedeserteerd, zonder dat men er één heeft weder in handen kunnen krijgen.

— Van de spaansche grenzen wordt heden alleen het volgend berigt, uit Baijonne van den 28sten Junij, medegedeeld:

» De laatste tijdingen uit het karlistisch hoofdkwartier zijn uit Elorrio van den 25sten; de nieuwe chef van den staf, *Marotto*, was naar het leger vertrokken. De graaf *van Espagna* is in Katalonie teruggekeerd, waar hij door den chef *Ros d'Eroles* aan het hoofd van twee bataillons ontvangen werd.

» Reynosa en andere stellingen van het gebergte van Santander, worden door *Castor* naauw ingesloten."

— De beurs was heden levendiger dan de vorige dagen. De notering was: 5 pCt. 110,85; 3 pCt. 80,15; Nap. r. 98,75; Sp. Ardoin 22¾; Rom. L. 101⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 2den Julij.

Te Berlijn was, volgens een berigt van daar van den 27sten junij, sedert verscheidene dagen het gerucht in omloop, dat de asiatische cholera zich op nieuw in die hoofdstad vertoond zou hebben, en beweerde men dat het plotseling overlijden van verscheidene personen, die in de laatste dagen aan zenuwkoortsen, enz. bezweken waren, als voorlooper van deze noodlottige ziekte moest beschouwd worden. Het was echter nog niet gebleken, dat deze treurige geruchten gegrond waren. — Zoo zich deze kwaal werkelijk aldaar op nieuw mogt openbaren, meende men dat het gevoelen van velen, dat zij namelijk haren oorsprong zou nemen uit eene belemmering in de elektrieke ontlastingen onzer planeet, veel veld zou winnen, daar algemeen was opgemerkt dat gedurende dezen somer in die streken nagenoeg geene onweders hadden plaats gehad.

— Het dagblad van Hanover bevat thans het rescript waarbij de Koning de zittingen der algemeene standenvergadering tot op nadere beschikking schorst, zonder iets anders te kennen te geven, dan dat Hoogstdezelve zich genadig hiertoe bewogen had gevonden.

— De twist tusschen de burgerij en een aantal lands-beambten te Osnabrugge, waartoe het feest dat men aldaar bij 's Konings komst geven wilde aanleiding heeft gegeven, heeft eene briefwisseling tusschen den landdrost graaf *v. Wedel* en den burgemeester *Stuve* ten gevolge gehad, welke door den steendruk is openbaar gemaakt. Volgens een der bladen, hetwelk uittreksels uit deze stukken geeft, was deze hatelijke questie vóór 's konings komst in der minne bijgelegd, en wel door eene schriftelijke verklaring welke de ontwerpers van het plan om de magistraat van het feest uit te sluiten, tot genoegdoening van derzelver leden, hebben afgegeven.

— In een berigt uit Thurgau, van den 21sten Junij wordt eene aanspraak medegedeeld die de prins *Lodewijk Napoleon* gehouden heeft, ter gelegenheid van de jaarlijksche vereeniging der schutters van het kanton, door welke de prins eenparig tot voorzitter was verkozen geworden. Het blijkt niet uit die rede, dat werkelijk het voornemen bij den prins zou bestaan, om, gelijk eenige dagen geleden gemeld is, zijne tegenwoordige verblijfplaats geheel vrijwillig te verlaten en zich naar zijnen vader, den gewezen koning van Holland, te Florence, te begeven; immers het doel met hetwelk dezelve uitgesproken werd, schijnt te zijn geweest om van de voor hem gunstige stemming der kantonbewoners en van derzelver gezindheid om hem niet uit hun midden te laten gaan, nogmaals openlijk te doen blijken; welk doel dan ook door de toejuichingen die zijne rede bij het volk gevonden heeft, ten volle bereikt is.

— Volgens eene nadere beschikking, zal H. M. de keizerin moeder van Oostenrijk niet te Töplitz, maar in Tegernsee en te Kreuth de baden gaan gebruiken, ten einde in laatstgenoemde standplaats de kennis der keizerin van Rusland te maken. — De aartshertogin Palatijn maakte den 26sten Junij te Schonbrünn reeds toebereidselen om naar Ofen terug te keeren, zoodat haar gezegd keizerlijk lustslot niet scheen verwacht te worden.

— De russische graaf *Anatole Demidoff* en *Jules Janin* zijn gezamenlijk te Florence aangekomen. Laatstgenoemde had, door zijne vlugtige beoordeelingen van het land, de kunstenaars zeer tegen zich in het harnas gejaagd. — De graaf *Stiozzi*, die zich ter zake van het afgesprongen huwelijk zijner dochter met den hertog van *St. Leu* reeds zeer op de spraak had gebragt, was voornemens den gewezen koning een proces tot schadeloosstelling aan te doen.

— *Fethi-Ahmed-pacha*, buitengewoon gezant der Porte te Parijs, die op zijne reize derwaarts te Rome is aangekomen, heeft bij zijne voorstelling aan den Heiligen Vader, van dezen eene mozaïke snuifdoos, het *Pantheon* voorstellende, ten geschenke ontvangen, als een bewijs van de erkentelijkheid van Z. H. voor de vrijheden welke de Groote Heer aan zijne katholieke onderdanen toegestaan heeft en voor den opbouw van katholieke kerken.

— Te Weenen waren den 28sten Junij genoteerd: 5 pCt. Met. 107, 4 pCt. 100⅜, 3 pCt. 81⅞; Bankact. 1456½.

Nederlanden.

Breda, den 5den Julij.

Naar men verneemt is Z. K. H. de Prins *van Oranje* door Z. K. H. den groothertog van *Saxen-Weimar* benoemd tot ridder der orde van den Witten Valk, 1ste klasse.

— Bij voortduring ontvangt men uit Weenen berigten van het hoogstvleijend onthaal hetwelk onzen Erfprins in de oostenrijksche hoofdstad, en in het bijzonder door de keizerlijke familie, wordt aangedaan. In het overschoone park van Schönbrunn, heeft den 24sten ter zijner eere eene rijtuig-promenade (*Pirutschade*) plaats had, op welke Z. K. H. naast de keizerin gezeten was; ruim dertig van de prachtigste equipagien, waaronder die van de meeste leden van het keizerlijk gezin, van het gevolg des prinsen en van den baron *Mollerus*, onzen gezant, namen aan dit feest deel. Den volgenden dag heeft het garnizoen eene parade voor den doorluchtigen gast gemaakt, die ter dezer gelegenheid zijne nederlandsche generaals-uniform droeg, en, nadat al de troepen, waaronder een groot deel artillerie voor Hoogstdenzelven gedefileerd hadden, door den ganschen staf naar zijn hôtel teruggeleid werd. Prins *Metternich* was voornemens geweest een luisterrijk gastmaal ten zijnent te geven, maar was hierin door eene ligte ongesteldheid van zijne gemalin verhinderd geworden. Z. D. heeft echter deel genomen aan een groot diner hetwelk door onzen gezant ter eere van den Erfprins den 26sten gegeven is. Den 29sten zou op het keizerlijk lustslot Luxemburg een groot feest plaats hebben.

— In de *Leydsche Courant* leest men het volgende:

» Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, tweede zoon van Z. K. H. den prins *van Oranje*, had reeds een tijd lang met zijnen koninklijken Broeder aan de Leydsche Hoogeschool de lessen der hoogleeraren *Peerlkamp*, in de algemeene geschiedenis en die des vaderlands; *Tydeman*, in de staatshuishoudkunde, en *Cock*, in het natuur-, staats- en volkenregt, met voorbeeldige applicatie bijgewoond, en heeft die, sedert Z. K. H. de Erfprins *van Oranje*, in Mei des verleden jaars, de Hoogeschool verliet, met denzelfden ijver voortgezet en met denzelfden gewenschten uitslag. Immers, deze lessen thans, met het einde van den akademischen cursus aan deze Hoogeschool zijnde afgeloopen, is ook deze jonge Vorst, op den 30sten Junij en 2 en 3 dezer, door de gemelde drie Hoogleeraren in al de gemelde vakken, ten overstaan van zijnen Koninklijken Vader, telkens gedurende bijna twee uren ondervraagd geworden en heeft dezelfde blijken gegeven van gelukkige vatbaarheid, aanhoudende vlijt en verkregen kunde, waarin de jonge Vorst en zijne Koninklijke Ouders, en de Natie zelve, die het geheele Vorstelijk Geslacht in hare liefde omvat, zich billijk mogen verheugen.»

— Eergisteren is te 's Gravenhage aangekomen Z. K. H. de Erfgroothertog van *Saxen-Weimar* en heeft met Hoogstdeszelfs aanzienlijk gevolg zijnen intrek genomen in het vroeger door HH. KK. HH. prins en prinses *Albert* van Pruissen bewoonde paleis aan het Plein. Dadelijk na de aankomst van dien jeugdigen vorst heeft prins *Alexander* een bezoek bij hem afgelegd.

— Onze gewezen gezant ter Londensche Conferentie, Zijne Exc. de minister van Staat *Falck*, bevindt zich tegenwoordig te Karlsbad. Men verneemt dat de staat zijner gezondheid het gebruik der baden noodzakelijk had gemaakt.

— Door de staten van Utrecht, is, in derzelver vergadering van den 3den dezer, tot lid der tweede kamer herkozen, het aftredende lid jonkheer Mr. *H. M. A. J. van Asch van Wijck*.

— De gisteren geopende 23ste vergadering der Algemeene Synode van de Nederlandsche Hervormde kerk bestaat uit de navolgende leden, de heeren Dr. *H. H. Donker Curtius*, predikant te Arnhem president; *B. Nieuwold*, predikant te Leeuwarden, vice-president; *J. J. Dermout*, predikant te 's Gravenhage, secretaris; *J. Roo*... predikant te 's Gravenhage, secundus secretaris; *C. L. van den Broek*, predikant te 's Gravenhage, secundus van den vice-president; *P. J. Amshoff*, te Amsterdam, secundus van den quæstor-generaal; *W. A. van Hengel*, hoogleeraar te Leyden; *Vinke*, hoogleeraar te Utrecht; *J. F. van Oordt, J. W.*, hoogleeraar te Groningen; *H. Oort*, predikant te Rotterdam; *L. J. van Dam*, predikant te de Beemster; *H. M. Bonsen*, predikant te Koudekerk; *W. W. van Benthem*, predikant te Amersfoort; *N. S. Hoek*, predikant te Heusekom; *J. J. Damste*, predikant te Uithuistermeeden; *S. G. Prins*, Kampen te Gaast; *H. van Heiningen*, predikant te Meppel; *G. H. M. Delprat*, predikant te Rotterdam; *D. D. Büchler*, ouderling te Amsterdam.

— Uit Sneek schrijft men, dat aldaar weldra een aanvang gemaakt zal worden met het aanleggen van een steenweg van de Lemmer over Sneek, die te Irnsum met den grooten straatweg van Leeuwarden zal zamenloopen. De stad Sneek draagt in deze onderneming voor eene som van honderd duizend gulden bij.

— De *Avondbode* zegt vernomen te hebben dat er schikkingen getroffen zijn wegens de overname door het gouvernement, van het zoo belangrijk japansch ethnographisch kabinet van den heer *von Siebold*, dirigerend officier van gezondheid bij het leger in Oost-Indie, en dat Z. M. eenige bepalingen gemaakt heeft ten opzigte van het verder verblijf in Nederland van dien verdienstelijken geleerde, waardoor hij in staat zou zijn, zijne uitgebreide werken, betreffende Japan, te voltooijen.

— Bij de redactie van genoemd dagblad, zijn berigten uit onze Oost-Indische bezittingen ontvangen, die de volgende bijzonderheden omtrent de krijgsverrigtingen aldaar behelzen: » Ter westkust van Sumatra hebben de Nederlandsche troepen zich meester gemaakt van eene vijandelijke sterkte te Portibie, in het district Mandahelig, en men oordeelde, dat die omstandigheid zeer veel zou bijdragen tot de verdere bevestiging der rust in die streken. — In het Palembangsche duurden de vroegere bewegingen nog voort; doch verwachtte men dat hieraan, ten gevolge van gegeven bevelen ter versterking van de militaire magt aldaar, spoedig een einde zal worden gemaakt. In de andere gedeelten der Oost-Indische bezittingen werd eene gewenschte rust genoten; terwijl, met betrekking tot de maatregelen ter wering van zeeroovery in de wateren van Linga, steeds in de beste verstandhouding met de britsche autoriteiten werd gehandeld.»

Op grond van berigten uit China, was men te Batavia van meening, dat de chinesche regering van ontwerpen zwanger ging om den europeschen handel, voornamelijk dien der engelschen, te belemmeren en om zich aan de voldoening der europesche crediteuren van gefailleerde zoogenaamde Hongkooplieden voortaan te onttrekken.

— De russische grootvorst-troonsopvolger is den 27sten Junij, aan boord der zweedsche stoomboot *Gylfe*, door de russische stoomboot *Hercules* begeleid, ter reede van Kopenhage aangekomen, en heeft zich terstond naar de koninklijke familie op Amaliënburg begeven, en des avonds met dezelve den schouwburg bezocht. — Te Hamburg vleit men zich dat de grootvorst zijne reis van Kopenhage over die stad zou voortzetten. Te Lubeck had men reeds aanstalten voor zijne ontvangst gemaakt.

De zittingen der provinciale staten in Belgie zijn eergisteren in de hoofdplaatsen der provincien geopend geworden.

— De belgische minister van binnenlandsche zaken heeft eene som van 2000 fr. ten behoeve van de betrekkingen van de verongelukte mijnarbeiders te Seraing beschikbaar gesteld.

— De belgische *Moniteur* maakt de lijst der burgers openbaar, die den ouderdom van 40 jaren bereikt hebben en het vereischt bedrag in de belasting betalen (2,216 fr. 40 c. of 1000 gulden) om tot lid van den senaat gekozen te worden. De provincie Antwerpen telt 44 verkiesbare leden; Zuid-Braband 81; Westvlaanderen 50; Oostvlaanderen 123; Henegouwen 30; Luik 26; Limburg 14; Namen 18; en het Luxemburgsche niemand.

174ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

21ste Trekking. No. 21623 een prijs van 1000 gld.
22ste ——— No. 14981 een prijs van 1000 gld. en No. 21501 een prijs van 30,000 gld.

*** Heden overleed alhier, in den gezegenden ouderdom van 90 jaren 9 maanden en 8 dagen, mijn zeer geachte als dierbare Vader de Heer JACOBUS JOSEPHUS HARTUNG. Was zijn levensloop lang en duurzaam, zijne deugden maakten Hem zulk een lang verblijf op aarde waardig, alwaar hij niet dan bestendig nuttig was en goed deed.

Dienende deze tot kennisgeving aan Bloedverwanten en Bekenden.

Oosterhout, den 4. Julij 1838.

C. J. HARTUNG.

Aanbesteding.

Burgemeester en Wethouders der Stad Breda, zullen op Donderdag den 19. Julij 1838, ten Stadhuize aldaar, des middags ten twaalf ure, aan den minstdoenden, volgens in te leveren gezegelde Biljetten van Inschrijving, in het openbaar

AANBESTEDEN:

1°. Het doen van eenige HERSTELLINGEN aan de HOOGE BRUG over Stads Haven.
2°. Het gedeeltelijk VERNIEUWEN van de GANZE-BRUG, en
3°. Met overleg van Heeren Burgemeester en Assessoren van *Ginneken* en *Bavel*: — het gedeeltelijk VERNIEUWEN der zoogenaamde DUIVELS-BRUG, liggende over de Rivier *de Mark*, te *Ginneken*.

De Kondition van Aanbesteding liggen op de gewone dagen en uren, voor de Gegadigden, ter Stads-Secretarij ten lezing voorhanden, en nadere onderrigting is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. CUIJPERS.

Breda, den 2. Julij 1838.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
W. SCHALKEN.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.